

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ

Ένταξη των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας

Ενημερωτικό σημείωμα με βάση τη σύσταση του Συμβουλίου (2016/C 67/01) για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας.

Μάιος 2021

Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
Επενδύουμε στον άνθρωπο!

Ένταξη των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας – Σύσταση του Συμβουλίου (15 Φεβρουαρίου 2016) για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο ένα ποσοστό κοντά στο 50% των ανέργων εμπίπτει στην κατηγορία των μακροχρονίως ανέργων, δηλαδή παραμένουν άνεργοι για πάνω από 12 μήνες. Η μακροχρόνια ανεργία έχει επιπτώσεις σε όλη την κοινωνία καθώς ενισχύει τον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού, της φτώχειας και των ανισοτήτων, προκαλώντας ολέθριες κοινωνικές συνέπειες στα άτομα που τη βιώνουν, αρνητικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη και τα δημόσια οικονομικά και είναι μια από τις αιτίες της εμμένουσας φτώχειας (persistent poverty). Μεταξύ των πλέον ευάλωτων στη μακροχρόνια ανεργία είναι τα **άτομα με χαμηλού επιπέδου δεξιότητες ή προσόντα, οι υπήκοοι τρίτων χωρών, τα άτομα με αναπηρία και οι μειονότητες που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, όπως οι Ρομά**. Η προηγούμενη δε απασχόληση διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο, δεδομένου ότι οι εξελίξεις σε επιμέρους τομείς της οικονομίας μπορεί να είναι βασική αιτία διατήρησης της μακροχρόνιας ανεργίας.

Η αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας συνιστά για την ΕΕ βασική πρόκληση στον τομέα της απασχόλησης και για την υλοποίηση της στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η Σύσταση του Συμβουλίου για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας (2016/C 67/01), η οποία δημοσιεύτηκε την 15^η Φεβρουαρίου του 2016 και παραμένει επίκαιρη και σήμερα έχει ως βασική στόχευση την επιτάχυνση της επιστροφής των μακροχρόνια ανέργων στην εργασία βραχυπρόθεσμα έως μεσοπρόθεσμα. Το ΕΚΤ+ είναι κύριο χρηματοδοτικό μέσο για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Τα στάδια μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης

1. Εγγραφή στις υπηρεσίες απασχόλησης

Η ενθάρρυνση της εγγραφής των αιτούντων εργασία στις υπηρεσίες απασχόλησης είναι το πρώτο σημαντικό στάδιο για να επιτευχθεί η κάλυψη όλων των μακροχρόνια ανέργων από τα μέτρα στήριξης. Τα πιο κοινά μέτρα για την αύξηση των εγγραφών στις υπηρεσίες απασχόλησης είναι η **παροχή πληροφόρησης** σε μη εγγεγραμμένα άτομα για τις διαθέσιμες παροχές καθώς και τα **μέτρα επικοινωνίας και προσέγγισης** για την ενθάρρυνση των μη ενεργών ομάδων.

Σε αυτό το πλαίσιο ενθαρρύνονται μεταξύ άλλων δράσεις προς την κατεύθυνση της:

- **αναβάθμισης των δυνατοτήτων των υπηρεσιών απασχόλησης και των κοινωνικών υπηρεσιών** ώστε να μπορέσουν να υλοποιήσουν μέτρα επικοινωνίας και προσέγγισης των μη ενεργών ατόμων.

- εξασφάλισης της **συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών , των τοπικών φορέων και των ίδιων των ανέργων** στο σχεδιασμό των σχετικών μέτρων (επικοινωνίας και προσέγγισης).
- εστίασης στην **πρόληψη** μέσω συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης, της πρόβλεψης σε ανάγκες για δεξιότητες και της αντιστοίχισης αναγκών και δεξιοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό, τα μέτρα πρόληψης και ενεργοποίησης που επικεντρώνονται κυρίως στην αρχή της περιόδου ανεργίας είναι σημαντικό να ενισχυθούν.

2. Ατομική αξιολόγηση και προσέγγιση

Οι άνθρωποι που έρχονται αντιμέτωποι με την μακροχρόνια ανεργία προέρχονται από διαφορετικές ομάδες και δεν έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά. Τα άτομα με αναπηρία και οι ρομά είναι οι πιο ευάλωτοι, τα ποσοστά των μακροχρόνια ανέργων είναι διπλάσια ανάμεσα σε όσους έχουν χαμηλές δεξιότητες και προσόντα και τους υπηκόους τρίτων χωρών . Η ανομοιομορφία αυτή αποκλείει τις οριζόντιες λύσεις που θα μπορούσαν να καλύψουν όλους τους ωφελούμενους. Η στήριξη πρέπει να ξεκινάει από τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε ατόμου. Αυτό απαιτεί **διαφοροποιημένη, προσωπική προσέγγιση** για κάθε άνεργο και μία μεγάλη **δέσμη μέτρων** τα οποία θα είναι ικανά να αντιμετωπίσουν τα **προσωπικά εμπόδια κάθε ατόμου προς την ένταξη στην αγορά εργασίας.**

Προαπαιτούμενο για την παροχή προσωποποιημένων υπηρεσιών είναι η **αποκωδικοποίηση του προφίλ** κατά τη διάρκεια του οποίου αναγνωρίζονται και τα δεδομένα που εμποδίζουν κάθε άτομο στο δρόμο του προς την αγορά εργασίας. Η ανάλυση του προφίλ επιτρέπει τη διαφοροποίηση της στήριξης και την κατάλληλη κατηγοριοποίηση των ανέργων στα αρχεία των υπηρεσιών απασχόλησης.

Οι υπηρεσίες απασχόλησης μαζί με άλλους εταίρους που υποστηρίζουν την ένταξη στην αγορά εργασίας παρέχουν εξατομικευμένη καθοδήγηση στους μακροχρόνια ανέργους

Είναι αναγκαία η εξασφάλιση ότι παρέχονται σε όλους τους εγγεγραμμένους μακροχρονίως ανέργους ενδεδειγμένες ατομικές αξιολογήσεις και καθοδήγηση το αργότερο όταν συμπληρώσουν 18 μήνες ανεργίας. Η αξιολόγηση θα πρέπει να καλύπτει τις προοπτικές απασχολησιμότητάς τους, τα εμπόδια για την απασχόληση καθώς και προηγούμενες προσπάθειες εύρεσης εργασίας.

Επίσης συνίσταται ενημέρωση των μακροχρονίως ανέργων σχετικά με προσφορές εργασίας και τη διαθέσιμη υποστήριξη σε διάφορους τομείς της οικονομίας και, κατά περίπτωση, σε διαφορετικές περιφέρειες και άλλα κράτη μέλη.

Σε αυτό το πλαίσιο ενθαρρύνονται μεταξύ άλλων μέτρα προς την κατεύθυνση της:

- **αναβάθμισης των ικανοτήτων των υπηρεσιών απασχόλησης** στον τομέα της παροχής εξατομικευμένων υπηρεσιών και ολοκληρωμένης στήριξης
- διασφάλισης ότι τα ενεργητικά μέτρα πολιτικής που προτείνονται στους μακροχρόνια ανέργους είναι **στοχευμένα και προσαρμοσμένα στις ανάγκες τους.**
- **χρήσης ολιστικού profiling**, ανίχνευση και καταγραφή τυπικών προσόντων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Καταγραφή και των χαρακτηριστικών εκείνων που μπορεί να δημιουργήσουν

εμπόδια στην πορεία όπως η αυτοεκτίμηση, η προσαρμοστικότητα, η θέληση για εργασία, οι ελπίδες για το μέλλον.

- **σταθερής επαφής ανάμεσα σε σύμβουλο και άνεργο.**

3. Συμφωνίες ένταξης στην εργασία

Η συμφωνία ένταξης στην εργασία είναι το κείμενο το **οποίο προσδιορίζει τις υπηρεσίες και τα μέτρα που θα προσφερθούν στον άνεργο** από διαφορετικούς οργανισμούς με στόχο πάντα την επιστροφή του στην εργασία και συμπεριλαμβάνει **αμοιβαίες υποχρεώσεις** από την πλευρά της υπηρεσίας απασχόλησης αλλά και του ανέργου.

Στοχεύει στις **συγκεκριμένες διαπιστωμένες ανάγκες** των εγγεγραμμένων μακροχρόνια ανέργων και **συνδυάζει μέτρα και υπηρεσίες που παρέχονται από διαφορετικούς οργανισμούς**. Τα ατομικά σχέδια δράσης αποτελούν τη βάση για τη συμφωνία ένταξης στην εργασία. Το κείμενο αυτό θα πρέπει να αναφέρει λεπτομερώς σαφείς στόχους, χρονοδιαγράμματα και τις υποχρεώσεις που θα πρέπει να τηρούν οι μακροχρόνιως άνεργοι, π.χ. δραστηριοποίηση για την εξεύρεση εργασίας, αποδοχή των προσφορών κατάλληλης εργασίας, παρουσία και συμμετοχή σε μέτρα εκπαίδευσης ή κατάρτισης, απόκτησης νέων δεξιοτήτων ή απασχόλησης.

Η συμφωνία ένταξης στην εργασία θα πρέπει επίσης να περιγράφει λεπτομερώς την προσφορά του παρόχου ή των παρόχων υπηρεσιών στους μακροχρόνιως ανέργους. Ανάλογα με τη διαθεσιμότητα στα κράτη μέλη και βάσει των ατομικών αναγκών των εγγεγραμμένων μακροχρόνιως ανέργων, η συμφωνία ένταξης στην αγορά θα μπορούσε να περιλαμβάνει βοήθεια για την αναζήτηση εργασίας και στο πλαίσιο της εργασίας, επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, αποκατάσταση, παροχή συμβουλών και καθοδήγηση, εκπαίδευση, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, εργασιακή εμπειρία, κοινωνική στήριξη, υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, υπηρεσίες υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας, συμβουλευτική χρέους, παροχή υποστήριξης για τη στέγαση και τη μετακίνηση.

Η συμφωνία ένταξης στην εργασία θα πρέπει να **παρακολουθείται τακτικά** υπό το πρίσμα των μεταβολών της ατομικής κατάστασης των εγγεγραμμένων μακροχρόνιως ανέργων και, εάν χρειάζεται, να αναπροσαρμόζεται, παράλληλα και με τις **αναγκαίες ενημερώσεις και συμπληρώσεις της αρχικής αξιολόγησης** που διενεργείται κατά την εγγραφή του ανέργου, για τη βελτίωση της μετάβασης στην απασχόληση.

Για την επιτυχή υλοποίηση των ολοκληρωμένων υπηρεσιών προς τους μακροχρόνια ανέργους τα κράτη μέλη προχωρούν σε **συμφωνίες συνεργασίας/εταιρικές σχέσεις** (διαφορετικοί τύποι συνεργασιών ανάλογα με την επιλογή του κράτους -μέλους).**Οι υπηρεσίες απασχόλησης δουλεύουν σε συνεργασία με πολλούς διαφορετικούς εταίρους προς αυτή την κατεύθυνση.**

Πιο συγκεκριμένα, συνεργαζόμενοι εταίροι των υπηρεσιών απασχόλησης είναι κατά περίπτωση κρατικοί οργανισμοί (υπουργεία, υπηρεσίες κλπ,) τοπικές υπηρεσίες, υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης, κοινωνικές υπηρεσίες, φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης, φορείς που παρέχουν συμβουλευτικές και ψυχολογικές υπηρεσίες , ΜΚΟ, υπηρεσίες υγείας και οργανισμοί υγείας, ιδιωτικές υπηρεσίες εύρεσης εργασίας, εργοδότες, εταιρείες και εργοδοτικές οργανώσεις κα

Σε αυτό το πλαίσιο είναι πολύ σημαντικός ο **συντονισμός των υπηρεσιών**. Για αυτό το λόγο συστήνεται η θέσπιση ενός **ενιαίου σημείου επαφής**, το οποίο είναι το κλειδί για την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών που θα προσφερθούν στον άνεργο. Το **ενιαίο σημείο επαφής** εξετάζει και καταγράφει τις ανάγκες του κάθε ανέργου και είναι υπεύθυνο για τη στήριξη του μέσω της συμφωνίας ένταξης στην αγορά εργασίας.

Η εφαρμογή και καθιέρωση του ενιαίου σημείου επαφής με την αναγκαία πολιτική υποστήριξη και αλλαγές σε οργανωτικό και νομοθετικό επίπεδο διευκολύνει την ανταλλαγή δεδομένων και τη διασύνδεση διαφορετικών μητρώων και βάσεων και τον συντονισμό ανάμεσα σε υπηρεσίες .

Σε αυτό το πλαίσιο ενθαρρύνονται μεταξύ άλλων μέτρα προς την κατεύθυνση της:

- επιτάχυνσης της διαδικασίας για την **εφαρμογή του ενιαίου σημείου επαφής**.
- βελτίωσης της **συνέχειας της στήριξης μέσω** του συντονισμού των διαφορετικών υπηρεσιών που είναι διαθέσιμες για τους μακροχρόνια ανέργους (σχετικές με κοινωνικές, υγειονομικές, στεγαστικές ανάγκες και βέβαια ανάγκες απασχόλησης).
- **δημιουργίας εταιρικών σχέσεων** μεταξύ των υπηρεσιών απασχόλησης, των κοινωνικών υπηρεσιών των εργοδοτών, των κοινωνικών εταίρων, των κυβερνητικών υπηρεσιών , των παρόχων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και προγραμμάτων κατάρτισης (από απλές τυπικές συνεργασίες μέχρι και δημιουργία one stop shops)
- **ενδυνάμωσης των μακροχρόνια ανέργων** μέσα από την αύξηση/ αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους αλλά και τόνωσης της αυτοπεποίθησης στις περιπτώσεις που αυτό είναι αναγκαίο.

4. Δημιουργία στενότερων δεσμών με τους εργοδότες

Για την παροχή υπηρεσιών που θα ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες των εγγεγραμμένων μακροχρονίως ανέργων αλλά και των επιχειρήσεων ενθαρρύνεται, όπως προαναφέρθηκε, η στενή συνεργασία και η δημιουργία συμπράξεων. Είναι σημαντικό να δοθεί επίσης η απαιτούμενη βαρύτητα στην ανάπτυξη των υπηρεσιών για τους εργοδότες, όπως ο έλεγχος των κενών θέσεων εργασίας, η υποστήριξη πρόσληψης, η καθοδήγηση και κατάρτιση στο χώρο εργασίας και η στήριξη μετά την πρόσληψη για τη διευκόλυνση της επαγγελματικής επανένταξης των εγγεγραμμένων μακροχρονίως ανέργων.

Η παροχή κινήτρων προς τους εργοδότες είναι η πιο συνηθισμένη μορφή εμπλοκής των εργοδοτών. Όλα τα κράτη μέλη προσφέρουν υπηρεσίες στους εργοδότες , κάποια κράτη μέλη προσφέρουν καθοδήγηση και συμβουλευτική στον τόπο εργασίας. Υπάρχει δυνατότητα να γίνουν περισσότερα πράγματα και προς την στήριξη στο πεδίο των κοινωνικών επιχειρήσεων και στο πεδίο της στήριξης μετά την τοποθέτηση σε θέση εργασίας.

Σε αυτό το πλαίσιο ενθαρρύνονται μεταξύ άλλων μέτρα προς την κατεύθυνση της

- αύξησης της **στήριξης για την περίοδο μετά την τοποθέτηση** σε θέση εργασίας προς τους εργοδότες από την υπηρεσία απασχόλησης και μέσα από ισχυρές εταιρικές σχέσεις με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους κοινωνικούς εταίρους .

- **στήριξης για την δημιουργία κοινωνικών επιχειρήσεων** οι οποίες θα προσφέρουν εργασία και εκπαίδευση σε μακροχρόνια άνεργους.
- υποστήριξης των επιχειρήσεων για **προσφορά υποστηριζόμενης απασχόλησης και job carving** (αναδιάρθρωση των επιχειρησιακών καθηκόντων μέσα σε μια επιχείρηση ώστε να δημιουργηθούν εργασιακές ευκαιρίες προσαρμοσμένες στις δυνατότητες όλων των ανθρώπων αλλά ειδικά για τους ανθρώπους με συγκεκριμένες εργασιακές δυνατότητες).

5. Αξιολόγηση και παρακολούθηση

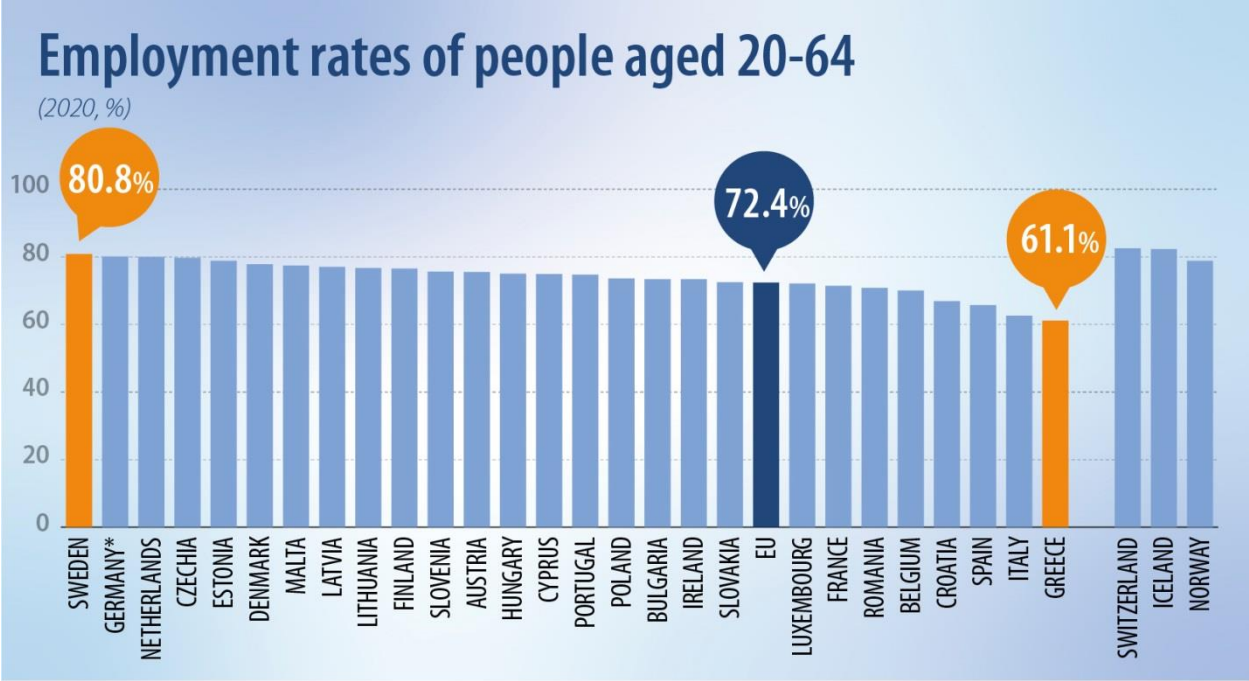
Η **παρακολούθηση και αξιολόγηση** της συντονισμένης υποστήριξης προς τους μακροχρόνια άνεργους αποτελούν **αναπόσπαστο κομμάτι της διαδικασίας**. Είναι μια παράμετρος που μπορεί να προσφέρει χρήσιμες πληροφορίες για την υλοποίηση της Σύστασης, τα αποτελέσματα της στήριξης καθώς και δυνατότητες και κατευθύνσεις για βελτίωση.

Συνίσταται η παρακολούθηση και αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο οι εγγεγραμμένοι μακροχρονίως άνεργοι απέκτησαν απασχόληση, το αν η ένταξή τους στην αγορά εργασίας είναι βιώσιμη, καθώς και η χρήση των συμφωνιών ένταξης στην εργασία. Σε αρκετά κράτη μέλη αξιολογείται και η αποτελεσματικότητα του συντονισμού των υπηρεσιών. Για την παρακολούθηση της παροχής των υπηρεσιών προς τους μακροχρόνια άνεργους χρησιμοποιείται ένας συνδυασμός από ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες.

Σε αυτό το πλαίσιο ενθαρρύνονται μεταξύ άλλων μέτρα προς την κατεύθυνση της

- βελτίωσης και πληρότητας των **στοιχείων με κάλυψη όλων των ομάδων** του πληθυσμού.
- εξασφάλισης μιας πλήρους σειράς από στοιχεία για την **παρακολούθηση της βιωσιμότητας** των αποτελεσμάτων.

Στατιστικά δεδομένα

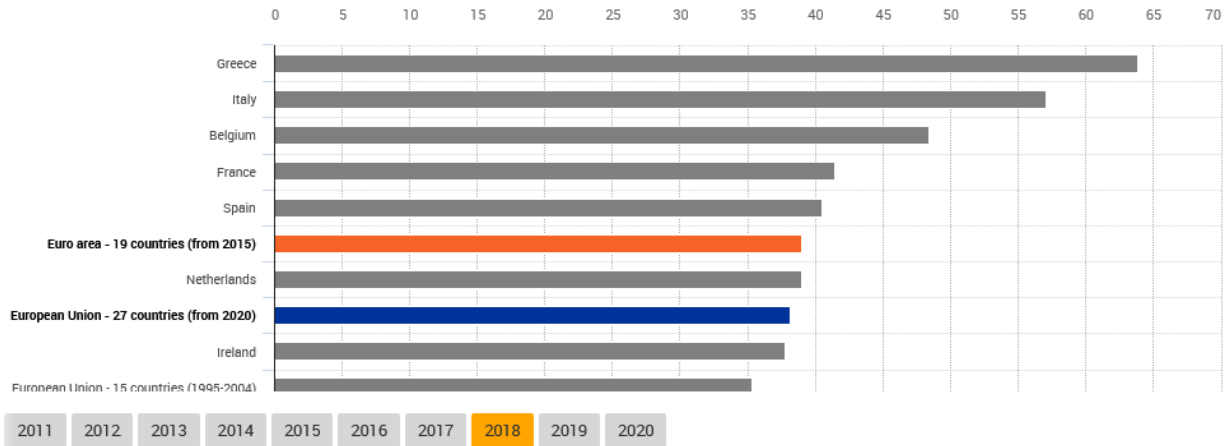

* 2020 data are preliminary

ec.europa.eu/eurostat

Long-term unemployment (12 months or more) as a percentage of the total unemployment,

Source of data: Eurostat

Long-term unemployment rate |

Source of data: Eurostat

